

GRIGORE G. PEUCESCU
Director politic

ABONAMENTELE

INCEP LA 1 SI 16 A FIE-CAREI LUNI SI SE PLATESC
TOT-D'AUNA INAINTE

IN BUCURESTI: La casa Administratiei
IN TARA: Prin mandate postale.
Pentru 1 an 40 lei, 6 luni 20 lei, 3 luni 10 lei.
IN STREINATATE: La toate oficiile pos-
tale din Uniune, prin mandate postale.
Pentru 1 an 50 lei, 6 luni 25 lei.

REDACȚIUNEA

No. 3.—Piața Episcopiei.—No. 3.

15 BANI NUMERUL

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

EPOCA

APARE IN TOATE ZILELE DE LUCRU

GRIGORE VENTURA
Prim-redactor responsabil

ANUNCIURILE

SE PRIMESC NUMAI LA ADMINISTRATIA
Anunțuri pe pag. IV, linia 30 bani, anunțuri
i reclame pe pagina treia 2 lei linia
LA PARIS: Se găsesc jurnalele cu 45 Cent.
a zmerul, la Kioscul din rue Montmartre 113

ADMINISTRAȚIUNEA

No. 3.—Piața Episcopiei.—No. 3.

15 BANI NUMERUL

50 BANI UN NUMER VECHIU

SUBSCRIPTIUNEA PENTRU BOTOSENI

(urmăre)

Suma listelor precedente	12,031
A. Pascal, decan fac. de drept	20
C. Grădișteanu, fost-ministru	40
D. Brătianu fost prim-ministru	100
Menelas Ghermani cen. la bancă	100
C. Boerescu	100
C. N. Miculescu	20
C. I. Polizu, avocat	20
Frederic Damă	20
N. Bordeanu	20

Total. 12,471

VALSUL MILIOANELOR

De când a început guvernul d-lui Brătianu să se joace cu milioanele? Iată o cestiune, a cărei soluțiune ni se impune, înainte de a intra în studiul creșterii impozitelor în perioada 1881—86.

Putem declara, încă de la început, că n'avem să căutăm mult, spre a da peste origina acestui joc de o nouă natură.

Milioanele valsează în țara noastră aproape de zece ani de zile.

A fost de ajuns câte-va luni, spre a pregăti terenul; a trebuit puțină trudă, ca să se introducă moda acestui amețitor vals: restul a mers ca pe roțile.

Curioasă pagină de istorie!

În alte părți, întâlnești, în viața mai îndelungită a guvernelor, momente de deosebire bine precizată.

Distingem, bună-oară, în Italia o epocă de cuceriri și de desordine, urmată de o altă epocă de muncă, de prosperitate și de economie. Găsim, în Franța o perioadă de aventură și de anarhie, alături cu o altă perioadă de reconstituire, de ordine și de echilibru.

Și alte multe exemple de astea.

În țara românească bunul și răul se suprapun și din acest amestec nu rezultă de cât confuziune, haos.

Așa, cu valsul milioanele se deschise campania financiară a anului 1876—77 și, de atunci, același joc continuă fără repaos.

Pentru opoziționiștii din 1875, guvernul din 1886, partea mai grea a întreprinderii a constat în pregătirea terenului.

C'un abuz grosnic de cifre, c'o zugrăvire pasionată a situații, cu amenințări în dreapta, cu ademniri în stânga, scriitorii și oratorii financiari din 1875 și 1876, reușiră a face pe cei mai mulți să creadă că spun adevărul. Odată spiritele amețite, odată stăpâni pe situațiune, știm cu toții ce a urmat: Valsul milioanele.

Și tocmai fiind-că s'a speculat în mod atât de neonest, situațiunea financiară lăsată de guvernul conservator în Aprilie 1876, se cuvine să aruncăm mai întâiu o repede ochire asupra celor petrecute.

La 27 Octombrie 1875, ministrul de finanțe d. G. Gr. Cantacuzino, prezintă corpurilor legiuitoare calculul definitiv al exercițiului 1874, încheiat c'un deficit bugetar foarte nelsemnat de lei 300,103.54.

La aceeași epocă, situațiunea exercițiului 1875 se prezintă în condițiunile cele mai bune, în raport cu recolta rea și cu esportul slab ce fusese în acel an.

În fine, bugetul anului 1876 fusese votat, la timp, conform legii, adică c'un an înainte de corpurile legiuitoare.

În sesiunea din Noembrie 1875, d. fost ministru George Gr. Cantacu-

zino să mărgina a cere numai rectificarea unor alocuri din acest buget, pentru ca să asigure perfectul lui echilibru la finele exercițiului. Corpurile legiuitoare aprobă rectificarea.

Nimic mai regulat și mai legal de cât acest sistem de a se pregăti bugetele.

Ministrul finanțelor, o dată bugetul unui exercițiu votat c'un an mai înainte, are ocaziunea de a studia, înainte de a-l pune în aplicare, toate lipsurile ce prezintă și poate să ceară la timp rectificarea lui.

Așa procedă guvernul conservator, grație activității și competenței căruia se introduce în timp de 5 ani de zile, ordinea în finanțele țării care fuseseră lăstate de guvernul din 1868, în cea mai deplină confuziune și destrăbălare.

Pentru cei-ce ar manifesta cea mai mică îndoială asupra acestei stări de lucruri, avem un mijloc de convingere nediscutabil.

Scandalul risipilor comise de guvernul de la 1867-68, devenise atât de strigător în cât Camera din 1869 orlndui o anchetă parlamentară ca să examineze situațiunea.

Raportul acestei comisii cuprinsă din dd. G. Cantacuzino, Gr. Balș, C. Boerescu, A. Vericeanu, Nedelcovici, Manolache Costache și alții conchide că n'a existat ver o dispozițiune a legii contabilității care să nu fi fost violată în 1867 și 1868. Din această cauză, toate bugetele până la 1871 au prezentat deficite enorme, în cât situațiunea pe care a moștenit-o la 1871 guvernul conservator, a fost din cele mai desordonate. (Se se citească «Monitorul Oficial» din Martie 1875 pag. 1390 și urm.)

În cinci ani de regim conservator haosul fu limpezit. Bugetele se votară la timp; parlamentul fu pus în tot-d'auna în cunoștință de cauză asupra stării financiare, la fie care deschidere de sesiune, și ameliorări importante fură aduse în toate ramurile de administrație.

Prin urmăre, în Ianuarie 1876 bilanțul se prezintă ast-fel:

a) O situație echilibrată a anului 1875.

b) Un buget la vreme întocmit pe 1876 în condițiuni cât se poate de bune, pentru o administrație deșteaptă și economică.

Din nefericire, anul 1876 fu bogat în surprinderi.

În Februarie d. George Gr. Cantacuzino demisionă de la finanțe și veni d. Ion Strat.

Puțin după d. Cantacuzino trecu și d. Pană Pencovici de la contabilitatea generală la direcția casei de depuneri.

Dar înainte de plecarea acestora, se înregistrase deja cele 12 luni ale exercițiului 1875, în cât o modificare era cu neputință prin scripte.

Facem această observațiune, de oare ce vom avea ocaziunea să constatăm, cum, prin rea credință și cu impunere, s'a falsificat de guvernul din 1876 bilanțul anului 1875, a căruia situațiune pe 12 luni fusese deja încheiată de conservatori.

A trebuit să treacă zece ani și jumătate, de atunci, pentru ca să se facă deplină lumină asupra celor ce urmăria sindicatul de scriitori constituit în 1875 sub firma *Alegătorului liber*, care nu lasă să treacă zi fără să nu lovească, cu pasiune și nedreptate, în finanțele de sub con-

servatori.

Acum avem la îndemână toate documentele cari descoperă firele intrigelor urmărite de acel sindicat și ne propunem a le analiza în mod conștiincios, spre a se cunoaște bine și de toți, ce deficite a moștenit regimul actual de la Conservatori și câți bani a cerut el de la țară sub pretext de a acoperi acele deficite.

Aci e origina valsului de milioane.

S'o facem cunoscută tuturor.

În ajunul deschiderii parlamentului, e necesar ca țara să știe, că toate ce s'a scris și s'a vorbit, în curs de zece ani, în contra situații financiare de sub conservatori, nu pot fi considerate azi de cât cel mult drept niște glumețe anecdote.

În fața judecății sănătoase, critica financiară publicată în 1875-76 în *Alegătorul liber*, de către un actual ministru, trebuie să treacă drept o lucrare fantastică, confuză și pasionată. Același calificativ se cuvine și discursurilor din Senat, pronunțate de același ministru autor al așa zisei critice.

Aceste acuzări trebuiesc socotite azi, drept produse ridicole ale timpului când se recurgea la toate mijloacele, și chiar la *citațiunile din Dante* ca să se încrească cât mai mult o situațiune corectă și onestă.

Cayrol.

DEPESELE AGENTIEI „HAVAS”

Sofia, 24 Noem.

Mai mulți elevi din școala de cadeti, au denunțat guvernului pe profesorul școlii, căpitanul Tepaviciarov, că îndeamnă de cât-va timp pe căți-va cadeti, cari participaseră la lovitură de stat din 9/21 August și cari apoi au fost grațiați, să pregătească o nouă mișcare.

Comandantul pieții a arstat pe căpitanul Tepaviciarov și a desarmat pe elevii școlii.

S'a ordonat o anchetă severă.

Paris, 24 Noem.

«Temps» crede că atitudinea Austriei și a Angliei împiedică ocuparea Bulgariei de trupe rusești: dar constată că aceste puteri nu pot face nimic mai mult.

Rusia, supunându-se, știa că răsunarea sa a fost numai amănată. Dar va veni rândul Angliei și Austriei spre a recunoaște neputința lor, când vor vedea pe Rusia atingându-și scopul, fără a viola într'un mod prea deschis tratatele pentru a nu provoca mustrări.

Singura speranță a nenorociților din Bulgaria se întemeiază pe acest patriotism tenace, care deja l'a ajutat o dată a scutura într'un mod gradat ingerința Rusiei.

Berlin, 24 Noembrie.

«Gazeta Germaniei de Nord» desminte știrea răspândită de «Times» cum că se angajase niște negocieri între agentul guvernului german din Bulgaria și generalul Kaulbars în privința protecțiunii supușilor ruși, negocieri ce n'ar fi izbutit. Foiaia berlineză adaugă că ast-fel de negocieri se fac numai între guvernele însuși.

Roma, 24 Noembrie.

Cartea verde a cestiunii bulgărești conține 84 de documente, coprinzând perioada de la 21 August până la 20 Noembrie. Resultă din aceste documente că agentul Italian la Sofia a primit ca instrucțiuni la 9 Septembrie să urmeze cu regența bulgară raporturile oficiale întreținute mai înainte cu guvernul prințului.

Depeșile date din 19 Septembrie, 2 Octombrie și 3 Octombrie amintesc că puterile prin tratatul de la Berlin n'au voit să excludă influența specială a Rusiei în Bulgaria.

La 15 Octombrie, d. de Robilant stăruia pentru ca Rusia să propună un candidat la tronul Bulgariei, care să fi putut întruni sufragiile tuturor puterilor.

Intr'o depeșă de la 27 Octombrie, d. de Robilant în înțelegere cu contele Kalnoky spune că dacă Rusia va urma cu sistemul său de negațiune absolută, restabilirea stării normale în Bulgaria devine imposibilă. În fine la 15 Noembrie într'o telegramă adresată la St. Petersburg, d. de Ro-

bilant stăruiește ca Sobrania actuală să proclame cât se poate mai curând candidatul ce se va fi ales.

CULMEA NERUȘINAREI

Obiceiul *Monitorului oficial* de a induce opiniunea publică în eroare a degenerat într'o curată boală: mania de a minți.

Ast-fel, în numărul de astăzi, foia oficială publică un Comunicat, care ne amintește pe acelea privitoare la omorurile de la Bordeni și barbariele de la Vâlcea.

După științele cele mai positive, priimite de la toate autoritățile din localitate, nu a fost la Botoșani vârsare de sânge, nu a fost nici morți nici răniți.

Aceste rânduri estrase din Comunicatul de astăzi sunt de ajuns spre a dovedi cinismul oficioșilor. Noi am constatat, prin martorii oculari, prin persoane de încredere anume trimise în localitate, că s'a vârsat sânge la Botoșani, că sunt mai mulți grav răniți — al căror nume l'am și dat — că o mulțime de martori au văzut pe un cetățean căzând la pământ și ridicat în urmă de oamenii poliției în stare de cadavru.

Pe cine va crede publicul?

Afirmările vagi din *Monitorul oficial*, făcute de autoritățile din Botoșani? sau constatările ziarelor independente, cari au anchetat singure faptul și au confirmat vârsarea de sânge, după-ce au văzut pe răniți zăcând în paturi, și cari au dovedit prin medici rănilor și provenința lor?

Și apoi, cine sunt autoritățile din Botoșani?

Procurorul Crivetz, care singur a dat ordine soldaților să tragă în carne vie.

Polițaiul Placa, care însuși a luat parte la atacul în contra cetățenilor.

Primarul Hasnași și prefectul Rojniță cari singuri au executat ordinele generalului Pilat. Aceste sunt autoritățile de la cari guvernul a cules științe pozitive!

E culmea cinismului acest sistem de desmințire.

Autoritățile cari au vârsat sânge, autoritățile cari sub un guvern de ordine și moralitate, ar trebui singure anchetate și trimise în zidurile reci ale Inchisorilor, tocmai pe acele autorități se bazează guvernul ca să susție că la Botoșani nu s'a vârsat sânge?

Încă odată aceasta este culmea nerușinării și a minciunii.

Ast-fel desminte guvernul!...

Cât despre tînărul Iacob Gheorghiu despre care a vorbit d. Miculescu în articolul său de ieri, este o nerușinare și o neomenie din cele mai mari de a se vorbi cu atâta nepăsare de un om care poate acum o fi trăgând de moarte!

CARAGHIOSI ȘI IGNORENȚI

Comunicatul dat de ministrul Justiției la patru zile din opoziție, în privința afacerii de la R.-Vâlcea, a procurat lumii ocazia ca să vază încă o dată cât de caraghioși și de ignorenți sunt lucaferii colectivității.

Comunicatul cu pricina, precum se știe, a fost refuzat de ziarele opoziționiste, pentru că era o proză stupidă și arogantă, care cel mult poate figura în coloanele *Voinței Naționale*. Pentru aceea a și fost publicat în capul acestei gazete în timp de mai multe zile.

Dar și chipul și împrejurările în care ziarul în cestiune a publicat Comunicatul, nu sunt fără interes.

Inchipuiți-vă, guvernul trimite o necurătenie la adresa cător-va ziare din opoziție, aceste ziare resping cu desigur necurătenia ministerială, iar *Voința Națională*, generoasă și gata pentru sacrificii cum este în tot d'auna, înghite ea Comunicatul d-lui Stătescu.

Aceasta însă nu ne împotră pe noi și nu ne surprinde, căci *Voința Națională*, cu stomachul ei de colectivistă, este în stare să dijere altele și mai groase.

În acest comunicat însă, tipărit cu litere de afiș de către foia guvernamentală, am găsit o frasă care dovedește până la ce grad este ignorență în ale Dreptului, d. Eugeniu Stătescu.

Așa, eată ce citim, între altele, în faimosul Comunicat, cu privire la *acuzății* Davidescu, Zugrăvescu, Alexandrescu etc.

«... Și nici nu s'ar înțelege o asemenea distincțiune pentru oameni cari s'au făcut culpabili de omor cu pândire».

Culpabili de omor cu pândire! Adică-te de unde știe d. ministru ceva ca asta? Sau mai bine, cum își permite d. ministru să afirme una ca asta?

Pentru toți oamenii cari n'au paie în cap și pentru un jurist mai ales, culpabil, este numai omul acela care a fost osîndit. Dar aceia cari se găsesc în categoria maltrataților și schingiuiților de la Vâlcea, sunt numai acuzați. Ei bine, aceste lucruri atât de elementare sunt cu totul ignorate de către eminentul (!) jurist, d. Eugeniu Stătescu.

Un avocat eșit de la facultatea din Târgoviște, un practicant de la judecătoria de pace, de sigur că n'ar fi cazut într'o asemenea grosolană și neiertată greșeală. Aceștia, ar fi știut să facă deosebirea între un acuzat și un vinovat.

Dacă, acum d-lui Stătescu l'ar veni la cap nenorocirea de a fi disgrățiat de colectivitate, parcă vedem, ca, nu mai departe de cât a doua zi, iubita d-sale *Voința Națională*, îl va trata de «ambicioși vulgar», «advocat de Târgoviște», «ignoran care nu știe să facă deosebire între un acuzat și un culpabil», «ființă veninoasă și plină de pretenții», «mediocritate ridicată la cele mai înalte funcții de către partidul liberal și ilustrul ei șef d. Ion Brătianu» etc. etc. etc.

Și în adevăr, că o asemenea soartă o merita caricatura de ministru al justiției de astăzi.

Acest om, care 'și a făcut un piedestal din nerușinare și aroganță, care a strigat în fața parlamentului că *opoziția a pierdut dreptul la protecția legilor*, care a îndrăznit să declare în public de culpabili pe niște oameni cari n'au fost judecați încă, care tînde a face din magistrați niște sbiri ai poliției, ear nu niște reprezentanți ai justiției, acest om care te revoltă numai cât îl vezi umflându-se în pene și raționdu-se în fața lumii, acest om nu poate merita o soartă mai bună.

Având toate cusururile, fiind rău, ambițios, răzburător, pe lângă astea și ministru colectivist, d-lui Eugeniu Stătescu nu l' mai rămânea de cât să ajungă ridicol.

Și ridicol este d. Stătescu când declară în *Voința Națională*, că: *daca ziarele din opozițiune refuză d'a publică Comunicatul, apoi, atît mai rău pentru ele!!!*

Tocmai istoria vulpei, care neputând ajunge la struguri, declară că sunt acrii.

ics.

BULETIN EXTERIOR

Amăruirea Conflictului

Nu mai e îndoială astăzi că situațiunea litigiului bulgar s'a limpezit în sensul, că două puteri mari au ramas față în față ca conducătoare a mișcării diplomatice. Aceste puteri sunt Rusia și Austro-Ungaria.

Dacă am voi să ne servim de o espreziune juridică, am putea zice ca Rusia reprezintă partea *demandoare* și Austro Ungaria pe cea *defendoare*. Adică Rusia este aceea care a luat ini-

fiativa pentru a provoca litigiul și Austro-Ungaria e puterea care și-a luat sarcina d'a apăra cauza t'atutului din Berlin în fața areopagului european. Până acum cestiunea nu a fost tratată de cât pe t'arțul negocierilor, de la un cabinet la altul, și Rusia are în favoarea ei faptul împlinit a resturnării principelui Alexandru și acela al refuzului principelui Waldemar d'a primi tronul Bulgariei. Este asta-zî probat că alegerea noului Sveran al Bulgariei nu se va putea face de cît conform dorințelor Rusiei. De acea vedem că candidatura principelui de Mingrelia, care la început a fost privită ca ridiculă, acum a devenit serioasă și chiar are sorți d'a fi primită de toate puterile. Cestiunea este numai d'as'ecrea în Bulgaria o situațiune normală și bine definită care să nu lase Rusiei alte pretexte de intervențiune.

În acest scop pare că Austro-Ungaria va lua inițiativa unei propuneri, prin care puterile sunt invitate a se pronunța asupra unor cestiuni prealabile, cari trebuiesc rezolvate înainte d'a se alege și d'a se confirma de puteri, noul Sveran al Bulgariei.

Aceste cestiuni sunt:

1. Unirea Rumeliei Orientale cu Bulgaria. Să știe că această unire n'a fost încă regulată într'un mod precis și că a fost recunoscută mai mult ca o unire personală, așa ca principele Bulgariei să fie tot odată guvernator al Rumeliei orientale.

2. Revizuirea statutului organic al Rumeliei, care fusese începută înainte resturnării principelui Alexandru de Battemberg și a fost în urmă, întreruptă prin ultimele evenimente.

O asemenea propunere ar avea sorți d'a fi primită de Anglia și Italia și poate chiar de Germania, dacă ea ar prezenta avantajul, d'a pune pe puteri în pozițiune să discute cestiunea într'un mod contradictoriu și d'a o supune areopagului european.

Nu e vorba; de căți-va ani încoace conferințele nu prea reușesc a salva pacea europeană. Din contră Europa s'a obișnuit cu ideea că dintr'o conferință trebuie să iasă resbelul.

Dar cel puțin propunerea Austro-Ungară va avea de efect să prelungească negocierile și să facă ca izbucnirea conflictului să fie amânată până la primă-vară.

V.

UN INIMIC AL FRANCIEI

Cetim în ziarul «Le Mot d'ordre» din Paris:

Nu cunoaștem încă în întregimea lor rezultatele alegerilor comunale din România. Știrile ce ne sunt transmise au un caracter atât de oficios, în cât cu greu se pot lua ca bază a unei aprecieri. Din norocire, câte-va depeși și câte-va scrisori, adresate nouă personal, ne permit d'azi d'a afirma în chipul cel mai absolut, că la urma urmei, alegerile comunale din România sunt o înfrângere pentru partidul guvernamental.

Să nu se înșele cititorii noștri. Nu ne pasă de persoana d-lui Brătianu, nici de politica interioară ce

impune României. Combatem pe d-nu Brătianu, pentru că acest vechi amic al Franței urmează azi ca un gallofob desevărsit.

Politica reacționară a d-lui Brătianu nu ne atinge, aceasta e treaba Românilor.

Dar gallofobia d-lui Brătianu ne costă scump; ia a ruinat comerțul nostru în România. Avem la îndemână ceea ce ne trebuie pentru ca s'o dovedim, o vom dovedi, și vom întreba atunci, pe acel din compatrioții noștri cari au cunoscut în Franța, pe Brătianu liberal, pe Brătianu gallofil, dacă stăruesc în buna părere ce aveau de d'nsul.

Cât pentru noi știm deja cum stau lucrurile, și ne bucurăm de eșecul încercat de d-nu Ioan Brătianu, în cele din urmă alegeri.

O înfricoșată presiune a fost exercitată de guvern asupra alegătorilor. Nu s'a dat înapoi în fața nici unui mijloc, și scene de vandalism au ilustrat această perioadă electorală. Le-am relatat la vreme și nu vom mai reveni asupra-le; dar ele n'au împiedecat pe candidații opozițiunii de a reuși în mai multe orașe mari și de a obține chiar la București 943 voturi, contra 1343 date candidaților guvernamentali.

Amintindu-ne că la 1883 lista guvernamentală obținuse 2,279 voturi, se poate măsura exact termul pierdut de partidul Brătianu și afirma, cum scrie *l'Independance Roumaine*, că în zion în care va înceta presiunile guvernamentale, când garanții formale vor fi date de Coroană, o imensă majoritate va condamna politica cabinetului Brătianu.

N'avem trebuință a intra în amănunte puțin interesante pentru cititorii noștri, sunt cu toate acestea oare-cari particularități destul de ciudate, și cari dovedesc cât e de ușor a face să m'ergă o țară care n'are cheazăși sufragiului universal. La Pitești, de pildă, din 174 votanți, opoziția obține 69 voturi iar lista guvernamentală 95; dar între acești 174 votanți se numără 65 funcționari, cari se găseau în alternativa d'a vota pentru guvern sau d'a pierde slujba lor.

Parcă auzim ver-unii doctrinari zicând, dând din cap: «Aceasta e! destul de trist, căci în cele din urmă, Brătianu reprezintă ideile liberale în România și dacă adversarii săi ajung la putere aceasta ar fi o înfrângere pentru libertate.»

Ciudată greșală, și cât e de înșelător acest mare cuvânt ce se întrebuințează atât de ușor și la fie-ce loc!

Noi nu trebuie să judecăm despre lucrurile din orient, ca de cele din Franța, iar cuvintele: conservator, liberal, radical, n'au pretutindenți aceiași înseamnă, căci niciari nu corespund la aceleași idei! În orient, acestea sunt *etichete* și nimic mai mult.

Nu știm dacă acel pe cari l' numesc în România conservatori, ar fi mai puțin liberali ca d. Brătianu, aceasta ni se pare dificil, dar ceea ce știm foarte bine, este că ei nu vor face, ca d. Brătianu, o politica anti-franceză și această trebuie să fie pentru noi de oarecare însemnătate.

A susține pretutindenți p'acei ce ne iubesc, trebuie să fie politica esteroară a Franței și aceasta e ceea a lui *Mot d'Ordre*. Ceea ce explică pentru ce noi aprobăm pe d. Esdrup, ministrul reacționar al Danemarcei, care face politică anti-germană și câtă a pune țara sa în stare, d'a se împotriviunei năvăliri și pentru ce blamăm pe d. Ion Brătianu, ministrul pseudo-liberal, sluga umilită a Germaniei, căreia a predat, legați de mâini și de picioare, pe frații noștri latini de la Dunărea de-jos.

A. Saissey.

INFORMAȚIUNI

Să vede că nici de astă dată, prințul Ferdinand de Hohenzollern nu va fi proclamat moștenitor al tronului.

Causa ar fi că M. S. Regina nu vrea cu nici un preț să se proclame acum moștenitorul.

✘

D. M. Kogălniceanu a plecat în Dobrogea. D-se sa se întoarcă Sâmbătă pentru deschiderea Camerii.

✘

Pentru a patra oară întrebăm pe oficioși, în virtutea cărui drept, frații Oroveanu au fost depuși la casarma jandarmilor, în loc d'a fi depuși într'un penitenciar.

Așteptăm comunicatul d-lui Stătescu.

✘

Generalul Ipătescu a sosit în capitală venind de la Botoșani.

✘

Inspectorii generali ai armatei au început azi întocmirea tablourilor de înaintare pentru arma cavaleriei.

✘

Citim în *România Liberă* de azi: «Pe *Voința Națională* n'o tulbură de loc faptul buletinului albastru de la Botoșani; din contră ea găsește lucru în regulă și se năpustește tot în potriiva celor cari au zis, că această este în contra spiritului legii, care ordonă secretul votului. Cinism!...»

✘

D. Bobeica și Botez au depus Marți la Ministerul de Interne 3 proteste a alegătorilor Botoșaneni în privința familiilor comise cu ocazia acelor alegeri, se crede de sigur casarea acelor alegeri, tot odată d. Moscuna va pleca la Botoșani să ancheteze faptul alegerii și atrocitățile comise.

CRONICA

OBICEIURI TURCEȘTI

Peste câte-va săptămâni va trebui să se desfășoare înaintea justiției procesul marei atentat de la 4 Septembrie, când viața marelui cetățean I. C. Brătianu a fost în pericol, dar nu s'au periclitat de cât pantalonii și izmenile micului cetățean C. F. Robescu.

Contrariu însă uzurilor de până acum, ședințele în care se va judeca acest interesant proces, nu vor fi publice din pricina că între alte obiecte vor fi în instanță și izmenele d-lui C. F. Robescu, găurite și peteluite.

Pudoarea publică reclamă aceasta. Cel mai interesant lucru însă e acela că, de asta-zî înainte șalvarii d-lui C. F. Robescu vor fi păstrați cu multă sfîntenie de către partidul de la putere. În urma unui vot al parlamentului, și la toate vremurile de grea cumpănă vor fi scoși la iveală, săruțați de credincioși și purtați în triumf în virful unui băț, întocmai cum port Turcii șalvarii lui Mohamet.

Guvernamentalii s'au hotărât ca să primească aceste obiceiuri turcești în programa lor politică, ca semn de condescendență pentru Turcii din Dobrogea cari, cu cea mai mare tragere de inimă s'au făcut naționali-liberali.

Această oare minune s'a dat pe față la ultimele alegeri comunale, când ziarele guvernamentale au anunțat cu mare bucurie că la Constanța au fost aleși d-nii *Hafuz Regeș* și *Ali Cadir*, *naționali-liberali*.

Ori cum cum am privi lucrul, prin gaura șalvarilor d-lui C. F. Robescu să nu, suntem dator să mărturisim că cel mai mare caraghiozic ce se putea concepe vre o dată este *național-liberalizarea* a bieților Turci din Dobrogea.

Închipuți-vă Turcii *liberali* și ce e mai mult, *naționali-români!!!*

În sfârșit, iată realitatea și prin urmare, partidul colectivist era dator să răsplătească această bună-voitoare convertire a discipolilor lui Mahomet la principiile d-lui I. C. Brătianu-Carada.

Șalvarii lui C. F. Robescu, așa dară, vor avea o importantă misiune de îndeplinit în viitor și vor fi păstrați în Muzeul național în urma unei ceremonii grandioase, ce se va deschide printr'un discurs al d-lui Stefan Bellio.

Mat rămâne de întrebare acum, unde au să se oprească colectiviiști cu introducerea obiceiurilor turcești în partidul lor.

Pentru bătrânii partidului, cari au apucat regimul turcesc, lucrul nu va fi prea mult surprinzător, dar ce sunt vinovați junii neofiti, să se supune unor reguli și principii foarte dăpărtate de obiceiurile și educațiunea lor.

Așa, bună-oară d. Stefan Bellio, care pe vremuri a purtat și fesul, poate să susține noua selecțiune a partidului colectivist, dar, oare, d. Nico Xenopol sau d. Porumbaru vor primi această turcică a moravurilor politice?

Mai înțelegem să primească metamorfoza d. Dr. Severin, care a învățat medicina la Sтамbul, sau d. Ion Ghica care a fost Bein de Samos, dar aceasta nu însemnează că întreg partidul să se supere orbește la acest nou capriciu al vizirului Brătianu.

Singurul care va avea să și mărească reputația cu acest prilej, va fi d. B. P. Hăj-deu, carele pe lângă noua sa broșură *Turcizmele în limba română*, va da la lumină inevitabil, o nouă broșură intitulată *Turcizmele în obiceiurile românești*.

Cel puțin acum, partidul colectivist, nu va mai putea susține că este partidul care merge înainte, când toată lumea îl vede că da înapoi.

Radu Țandără.

D-NU PANDRAV SI NAFTALINA

D. Șef administrator al stațiunii anti-floxerice din Prahova s'a crezut călomniat de o informațiune publicată în ziarul nostru, în privința risipei făcute cu naftalina. De atunci, d. Pandrav procură continuu materie *Voinței Naționale*, trimițându-i niște scrisori, pe cari noi am refuzat d'a le publica, atât din cauza formei în care sunt redactate cât și din cauza lungimei lor.

După comunicatul publicat în «Monitorul Oficial» și după risipa de vorbă a d-lui Pandrav, fle-care ar fi fost în drept să se aștepte la o lămurire a acestei scandaloase afaceri.

S'a întâmplat și de astă dată, ca tot d'a-una, contrariul. Și «Monitorul» și administratorul secțiunii anti-floxerice nu fac de cât să compromită și mai mult cauza ce și-au propus să apere.

Cestiunea pusă de noi sta astfel:

- S'a cumpărat în mod necorect și nelegal naftalina?
- S'a aruncat banii în vânt, cu această ocaziune?

Da sau nu?

Și, dacă s'a comis ilegalități, dacă s'au făcut risipe, cine a pierdut și cine a putut profita din toate acestea?

Nici *Monitorul* nici d. Pandrav n'au isbutit să demonstre, și prin urmare să convingă pe contribuabili, că întrebările și banuilele noastre nu erau întemeiate.

Legalitatea în cumpăratoarea naftalinei se constată din chiar actele aflate în dosarele ministerului de domenii.

Am avut grija de a examina aceste documente și iată ce am constatat

O primă comandă de 50,000 kg. naftalină s'a făcut în 1884 la casa Ohlgart din Kehl a/R și a costat 18 mărci de aur sau 22 franci și 50 centime sută de kilograme aduse la Ploiești.

Se observă că această comandă făcută înainte de numirea d-lui Pandrav, e corectă și a fost mai efină. E corectă de oare ce fiind o cumpăratoare de probă și în mică cantitate se putea face p'în bună învoială; a costat mai efin de oare-ce a costat numai lei 22,50 aur, pe când celelalte cumpărături, făcute în cîșimi considerabile, au costat între 28 și 32 franci.

Recunoaștem și noi că scandalul și risipa a început în 1885, adică când d. Pandrav a fost adus la Filoxeră de d. Stolojan.

În luna Iulie 1885, d. dr. Bernard a referat ministerului de domenii că pentru tratarea viilor floxerale ar fi suficiente 500,000 k. de naftalină.

Comisiunea floxerică a luat de bună arătarea d-lui chimist Bernard și d. Stolojan l'a autorizat să facă comanda pentru această sumă de 500,000 kilograme îndestulătoare spre a trata 2800-3000 pogoane, sau precum afirmă raportul d-sal 2.200.000 butuc de viță floxerată.

Cu toate acestea se constată din dosarele ministerului că în loc de 500,000 kilograme s'a comandat la casa Julius Rulgers din Berlin 1.100.000 k. adică o sumă îndoită.

De aci începe încurcătura; de aci nasc bănuiele.

În adevăr, dacă nici chiar cele 500.000

FOITA ZIARULUI „EPOCA”

(17)

BARBU KATARGIU

(Urmasre)

De la 1834, adică de când s'au arătat primele începuturi de viață parlamentară la noi, până astă-zî nimeni între Români n'a fost înzestrat într'un grad mai înalt de cât B. Katargiu cu dăru de a mișca inimile prin vorba: nici A. Panu, care mai mult recita discursurile sale de cât le improviza; nici d. I. Brătianu ale cărui discursuri, pe lângă o limbă puțin românească, acuza lipsa de coherență și de nex logic în idei; nici d. M. Kogălniceanu, care adesea pare prolix și câte o dată pedant, cu toate mișcărilor sale de o elocință grandioasă; nici d. Nicolae Ionescu, a cărui frază admirabilă fusese și dicțiune măiastră nu duc tot d'una la o concluzie inevitabilă; nici G. Costaforu, care cu tot spiritul și verva sa nescată, rămânea tot avocat, de și *causur charmant*; nici V. Boerescu, care avea multă volubilitate în vorbire, dar puțin nervi și mușchi; nici atâți corifei tribunei noastre, cari fac un contrast

mentară. Atunci el nu mai era omul ce privea cu câte-va minute mai înainte. Era o adevărată transfigurare. Când se afla în opoziție, atacurile sale contra guvernului, din ce în ce mai aspre, mai violente, năpustirile sale din ce în ce mai impetuoase, amușeau pe titularii departamentelor sau îi țintuiau pe banca ministerială. Ca Hector ce respingea pe Achei până la corăbiile lor și cerea facile să le aprinză spre a le tăia or ce retragere, Katargiu nu se mulțumea să învingă pe adversarul său, ci trăgea împrejurul lui un sistem de circumvalațiuni, care îl silea să se dea prins. Temperamentul său nervos și hotărât nu l' lăsa să se oprească la jumătatea drumului sau la căți-va pași de ținta străduințelor lui.

Majoritatea pe care Katargiu o conduse de la 1859 mai-mai fără întrerupere până în momentul morții sale, i se supunea nu numai din convingere, ci și în mod automat, dupe acelele acestui maniac, dinaintea căruia trebuia să se plece or ce voință, să se stăruie or-ce teorie. Ca membru al opoziției, el știa să grupeze împrejurul lui deosebite fracțiuni nemulțumite și să însemneze de mai înainte fle-căruia postul ce trebuia să apere și punctul ce trebuia să atace. Pe când alți executivi părțile mai ușoare ale planului de campanie, el păstra pentru sine locul cel mai primejdios, dar în același timp și cel mai onorabil. O dată lupta începută, el se năpustea asupra celui mai dibaciu

4) D-nu George Linche în scrisoarea sa către d-na Kargiu.

din generalii armatei vrăjmașe, și da tot felul de lovituri, îl apuca la strâns și nu l'da drumul din cleștele mâinilor sale de cât dupe ce îl sleia de putere și de viață. Numai acei ce l'au văzut la această probă pot povesti cu competență și descrie cu fidelitate rolul lui B. Katargiu în aceste lupte de giganti.

Citind astă-zî discursurile lui B. Katargiu, dupe interval de 24 de ani și mai bine, nu mai simțim nimic din acel fior ce coprindeau pe contemporanii lui. Acea ardoare militantă, acel suflet care le străbătea, acea viață extraordinară ce le comunica vocea și gestul lor, sunt moarte pentru noi. Ca o atmosferă plină de o licoare divină, dar descoperită de incuria sau imprudența oamenilor, ele au pierdut acel parfum de ambrozie, care le făcea vrednice de masa zeilor. În multe privințe oratorul se aseamăna cu un actor; ca și acestuia din urmă, lui nu l's'a dat a trece întreg la prosperitate; cea mai bună parte din el se pierde, fără ca narațiunile celor ce l'au gustat să fie în stare a înlocui senzațiunea ochiului și urechii, aceste două porți paradisiace prin cari omul intră în regiunile artei dramatice și ale elocinței. Un Quintus, un Talma, un Kean erau sublimi pe scena ridicată pentru dâși; coborâți în rândurile oamenilor, ei nu mai au nimic din ceea ce l' făcea așa de mari înaintea noastră. Cel ce aleargă la notele stenografului ca să judece valoarea și efectul unui discurs,

merge ca Menippos în Iad să judece frumusețea Elenei și a lui Narcis dupe oasele inferne ce zaceau într'un colț al Tartarului. Niște petale veștejite și descolorate nu pot ținea locul acelor flori, ale căror fețe de altă dată ne desfătau privirile și ale căror miroso ne umplea simțurile de o desmierdere cerească. Stenografii omoară pe adevăratul orator; iată de ce oratorul trebuie să dissuadeze, ba chiar să împedice pe cel ce vor să apuce vorbele lui. Ambițiunea de a vedea reproduși trebuie lăsată pe seama acelor negustori de vorbe, pentru cari reclama este totul. Adevărata elocință stă în viața discursului, nu în cuvintele moarte trecute în corpul *Monitorului Oficial*.

Ce fel? Din atâtea comori neprețuite ce formați apanagiul acestei naturi extraordinare, nu va rămânea nici o urmă, care să pună pe urmași pe cale de a ghici măcar o parte dintr'o zestre așa de bogată?

(Va urma)

PUBLICITATEA

ZIARULUI „EPOCA“

Tirajul 6.000 de fol

ANUNCIURI SI RECLAME

Anunțuri pe pagina IV, linia 30 bani
Anunțuri și reclame pe pagina III linia 2 lei.

k. recomandate de d. dr. Bernard prin raportul său, nu s'au utilizat până acum, pentru ce s'a mai cumpărat alte 600.000 kilograme?

Ce zor era să se cheltuiască alți aproape 200.000 lei, când din naftalina comandată și aprovizionată, nu s'a înțrebușat până la finele anului acesta de cât 247.654 kilograme?

(Vezi comunicatul din Monitorul oficial și răs. d-lui Pandrav).

Dar risipa și desordinea nu s'au măr ginit aci.

În luna Noiembrie 1885, același d. Bernard care în luna Iuliu 1885 afirmase că găsește suficiente 500.000 kilogr. pentru 2.200.000 butuci sau 2.800 — 3.000 pogoane, raportează la minister că se simte trebuința de *mai multă naftalină*.

Este adevărat că d. Bernard justifică noua sa părere pe *negligența și nepăsarea* cu care a fost administrat până atunci (5 Noiembrie 1885) serviciul floxic — așa se exprimă d. Bernard — dar tot atât de adevărat este ca la acea epocă deja un stock considerabil de *naftalină era aprovizionat*. Și atât de considerabil era acel stok, în cât și astăzi se mai află dintr'ensul încă 300.000 kilograme din primele 500.000.

Dacă este așa, de ce a opinat pentru o nouă cumpărătoare?

Nu este acesta un curat mister?
N'a rezultat de aci o adevărată risipă?

De și serviciul floxic dispunea în iarna anului 1885 de *aproape 900.000 kilograme naftalină* asvilită în niște bordee din valea Ploștilor; de și naftalina e un produs greu de conservat, căci se volatilizează repede, d. Pandrav stăruie în minister în primele luni ale anului 1876 să se mai facă o nouă comandă de aproape 400.000 lei, cea-ce reprezintă mai bine de 1 milion kilograme naftalină!

Cum se explică stăruința d-lui Pandrav, în asemenea condițiuni?

O particularitate curioasă este această: d. Stolojan a încuviințat cererea de a se cumpăra *noul milion de naftalină*, dar consiliul de miniștri a refuzat să i acorde creditul cerut.

Tocmai în Aprilie 1886 când se votă bugetul se acordă ministrului de domenii 400.000 lei pentru naftalină.

Ceea-ce d. Pandrav și d. Stolojan nu putură comanda înainte de Aprilie, cumpărarea după Aprilie 1886, în cât astăzi a rămas în niște bordee și sub o șatră, de aproape un an de zile

1.500.000 kil. naftalina

care a costat d'înpreună cu lefurile și diurnile pesle

500.000 mii lei

Cum se calificăm această stare de lucruri?

D. Pandrav zice că e onest și d. Bernard sfidează publicul cu știința d-sale adăugând că d-sa singur e răspunzător de ce s'a făcut până acum cu naftalina?

Protestările d-lui Pandrav și declarațiile d-lui Bernard nu sunt de natură a pune la loc jumătatea de milion aruncată în vânt. Și să nu se uite că proprietarii de vii au să plătească această risipă, căci ei au fost supuși la taxă pentru *naftalină* și deja se vorbește de alte taxe noi.

Încă o observațiune.

Se află în dosarul de la domeniul o ofertă a unui droguist pentru naftalină. Această ofertă a stat mult timp nebagată în seamă. În fine d. Pandrav e recomanda *printr'un raport* din Ian. 1886 d-lui Stolojan. Atunci d. Stolojan o aprobă.

Ce însemnează această recomandare a d-lui Pandrav?

Ce este acest amestec al d-sale în cumpărarea naftalinei?

Ori cum întoret dosarul ministerului dai peste lucruri ciudate și neînțelese.

D. Pandrav comandă naftalina și tot d sa o primește și opinează să se plătească.

D. Pandrav primește naftalina și tot d. Pandrav constata că a primit.

D. Pandrav recomandă plata și tot d sa se pronunțe asupra calității.

În toată această operațiune nu mijlocește alt factor de cât un biet cantariu de la drumul de fier.

Sub autoritatea acestuia d. Pandrav și acoperă răspunderea.

Aceasta se chiamă ordine și control. Iată ce am constatat noi din chiar dosarele ministerului; eată cea-ce *Voința Națională* numește calomniile Epocel.

Prinz bun, onorabililor.

STIRI TEATRALE

Reprezentarea operii *Traviata* a avut un succes deplin. D-ra Prevost a cântat și a jucat rolul *Violetei* cu mare perfecțiune. Am intrat în teatru cu o oare care sială temându-ne că puterile fizice ale cântăreței se nu fie suficiente pentru o parte atât de ostentivă. Dar mărturisim că am eșit cu totul satisfăcuți. D-ra Prevost ne-a răpît atât prin farmecul vocii cât și prin arta pe care a arătat-o în interpretarea rolului.

D. Pizorni a cântat bine și a avut chiar momente demne de un tenor de primă cartelă.

D. Verdini ne-a dovedit că stie să se modereze și a fost aplaudat.

În general reprezentarea a fost bine îngrijită. Corul și orchestra s'au distins de astă dată prin exactitatea lor.

Concertul d-lui Popovici a reușit de minune. Tinerul bariton a fost mult aplaudat și rechemat. Atât societatea corală *Liedertafel* cât și domnișele Ar. Manolescu și Vermont și d. Nariceu cari au dat concursul lor s'au asut un succes nelăgăduit. M. S. Regina și principele Ferdinand au onorat concertul cu prezența lor și au dat în mai multe rânduri semnalul aplauzilor.

X.

STIRI MARUNTE

Circulația pe Dunare. Mersul vapoarelor între Galați-Reni-Ismail s'a suspendat

Sosiri și plecări. D. General Budișteanu, comandantul diviziunii de Tirgoviște, a sosit în capitală.

— D. Gane, prefect de Iași, care a fost primit de d. ministru de interne, va pleca astă-seară la postul său.

Lucrare ministerială. D. D. Sturdza, ministrul cultelor și instrucțiunii, publice, a lucrat azi dupe amiază cu M. S. Regele.

Tâlhari prinși. Ni se scrie din Călărași că parchetul local a reușit a descoperi încă trei indivizi ce făceau parte din banda lui Stancu Lupu.

Muscăt de câine. Un câine turbat mușcând pe un soldat de intențant, aflăm că ministerul de război a hotărât de a l trimite la Paris în cura d-lui Pasteur.

Congediu. D. Beldiman, agent diplomatic la Sofia, a obținut un congediu de 40 zile pentru a veni în București pentru interese familiare.

— Măine Vineri 14 Noem. ora 4. D. profesor Urechia va celi la academia română memoriul său despre Miron Costin. Sedința est epublică.

ULTIME INFORMATII

Sănătatea d-lui Eminescu merge din ce în ce mai rău. În urma avusului unui consiliu medical, și prin îngrijirea administrației județului Iași, nenorocitul poet a fost transportat acum trei zile la mânăstirea Neamțu.

Se zice că M. S. Regele consultat în privința permulțării d-lui general Ipătescu ar fi declarat că nu va subsemna un asemenea decret.

Prințesa Gr. Brâncoveanu a sosit în Capitală.

Prințul Ferdinand de Hohenzollern va asista la deșchiderea corpurilor legiuitoare în uniformă de sublocotenent de linie român.

Dar precum am anunțat, nu va fi proclamat moștenitor al tronului.

La finele lunii, *Intim-Club*, va da un bal în localul Eforiei, care promite a fi din cele mai brillante. Vom da amănunte.

Știrile pe cari le primim din Bulgaria ne anunță că există o vastă conspirațiune în scop d'a resturna guvernul regenței. În armată sunt nemulțumiri mari din cauză că soldatele nu s'au plătit de mai mult de o lună.

Să zice că în județul Teleorman, s'au făcut oare-care concentrări de dorobanți pentru a menține ordinea în caz d'a se ivi turburări. Asemenea ni s'a afirmă că căți-va dorobanți au fost trecuți în armata permanentă ca pedeapsă pentru atitudinea lor în săgerile comunale.

Măine M. S. Regele. va prezenta regimentului 3 de linie pe șeful său prințul Leopold.

D. procuror general de la Iași plecând de la Botoșani, instrucțiunea se continuă de către d. Mănescu, jude de Instrucție.

Măine seară se va da la Palat un mare prânz militar la care vor lua parte Miniștrii, generalii și ofițerii superiori.

Desmintirea ce își permite *Voința Națională* a ne o adresa, în privința informațiunii noastre d'acum câteva zile relativă la tutela casei Brâncoveanu, i o întoarcem ca una ce intră în sistemul său obișnuit de a înconjura adevărul.

Menținem că este absolut adevărat că majoritatea consiliului de familie s'a rostit pentru motive a-numite și puternice contra numelui ca tutor a principelui N. Bibescu la tutela casei Brâncoveanșii, recomandând tribunalului pe principele George Bibescu.

Putem adăoga oă aceste motive sunt întemeiate numai pe interesele tutelei.

Asemenea este exat că tribunalul a crezut de cuviință a încuviința numirea principelui N. Bibescu solicitată de unul din membrii guvernului, tot de o dată procurorul al uneia din părți interesate în această afacere.

Chestiunea se va prezenta din nou în apel la Curte.

Vom avea atunci ocaziunea d'a reveni cu amănunte asupra acestei afaceri în cari, or ce ar zice stipendiata foaie, neprihănitul ministru Stătescu și a vătăr lacoma sa mână.

L'Etoile Roumaine varsă venin de necaz că apelul făcut carității publice în favorul răniților Botoșăneni a găsit un ecou, așa de puternic încât în câte-va zile s'a subris peste 12.000 lei noi.

În articolul său de ieri, reptilul își îndreptază furia contra Principelui George Bibescu care a dispus în favoarea acestor opere de suma de 6000 lei din fondul societății «Caritatea» a carui scop este d'a veni în ajutorul nenorociților.

Principele George Bibescu, cu generositatea care îl caracterisă, a contribuit la această subscripție de două ori; o dată cu suma de 400 lei din punga sa proprie, al doilea în calitate de Președinte al societății «Caritatea» cu suma de 6000 lei.

Cine cunoaște pe Principele George Bibescu știe că Domnia sa este corectitudinea personificată.

Ne mărginim, așa dar, a răspunde băloasei reptile că dacă ast-fel a făcut Principele, de sigur că ast-fel era în drept să facă.

Noi ne așteptam la necazul colectivității în fața curentului de simpatie produs în favoarea victimelor colectivității de la Botoșani, dar mărturisim că nu sperăm ca ea să lipsască într'atâta de tact până a'și da necazul pe față.

Ar fi făcut mai bine să înceapă a se deprinde d'acuma să își înghiță veninul; căci e probabil că ultimele zile ale colectivității vor fi din ce în ce mai amărate.

ULTIMA ORA

Constantinopol. 23 N-bre. — Cale indirectă. — Cestiunea egipteană stă pe loc, pentru că Poarta așteaptă un nou raport din partea lui Muktar-paşa și pentru că Sir White așteaptă și el rezultatul conferințelor celorl Salisbury va ține cu Sir Wolf.

Roma. 24 Noiembrie. — Italia propune puterilor să aștepte candidatura prințului de Mingrelia, dar cu condițiunea ca Rusia să părăsească cererea sa privitoare la disolvarea Sobraniei.

Viena. 24 Noiembrie. — Cercurile guvernamentale critică aspru alegerea și chiar persoana prințului de Mingrelia. Să crede că Austria 'și va da silințele ca să facă pe Bulgaria să respingă candidatura prințului de Mingrelia. Ea ar voi ca Turcia să ia inițiativa în privința aplicării tratatului de Berlin în această cestiune în care Turcia e principala interesată.

Sofia. 24 Noiembrie. — Căți-va funcționari ruși, plecând, au lăsat să se înțeleagă că ocuparea e lucru hotărât.

Opiniunea publică pare foarte contrariei candidatului prințului de Mingrelia; iar cercurile guvernamentale cred că nici o adunare bulgară nu o va accepta.

Paris. 25 Noiembrie. — Știrea privitoare la trimiterea generalului Thibaudin, în Tonkin este inexactă.

Paris. 25 Noiembrie. — D. Eduard Drumond e urmarit pentru noua sa lucrare «La France Juive» de vant l'opinion.

Sofia. 25 Noiembrie. — (Depeșa întârziată în Bulgaria din cauza intreruperii momentane a firelor telegrafice dintre Sofia și Plevna). Gadban-Effendi a sondat regenta asupra candidaturii prințului de Mingrelia.

Regenta a răspuns că nu cunoaște pe acest prinț; că, mai mult încă, alegerea prințului Bulgariei atârna numai de marea adunare națională, și că regenta n'are dreptul să se pronunțe nici pentru nici contra.

A doua propunere a lui Gadban ar fi numirea unei regențe de către Sublima Poartă. Regenta ar fi răspuns că tratatul de la Berlin n'a prevăzut cazul analog, și că regenta nu poate să dea, de o cam dată, nici un răspuns la o asemenea întrebare.

Berlin. 25 Noiembrie. — *Reichstag*. — Discursul tronului zice: «Politica germană are de scop să mențină pacea și unirea între toate puterile. În acest scop, ea întrebuițează influența ce incumbă Germaniei, din cauza iubirii sale de pace, încrederei generale ce inspiră, desinteresării în cestiunile pendinte, precum și din cauza amicitiei întime a Imperiului cu cele două curți vecine.

Roma 25 Noiembrie. — *Il Popolo Romano* zice că în întrunirea ținută ieri de majoritatea, d. Ruspoli, punând o întrebare în privința condițiilor în cari se găsește armata și marina, miniștrii acestor două departamente au dat lămuririle cerute, și au declarat că Italia e gata la toate evenimentele, or care ar fi acelea ce-i rezervă vii torul.

FOIȚA ZIARULUI «EPOCA»

37

JULES MARY

PRIETENUL BARBATULUI

(Urmare)

Soarele !!... Lumina !!...

Unde va găsi ea un adăpost destul de retras, destul de necunoscut, pentru ași ascunde temerile ei?...

Soarele !!... Lumina !!...

Și acum când poate să se vadă, să privește... și să îngrozește de ea însuși !...

Pêrul despletit îi stă, lipit de ploaie, pe frunte și pe spate; niște şuvițe groase îi atârna pe obraz; în zadar prin o mișcare instinctivă le dă îndărătul obruzilor; rochia' plină de noroiul cămășurilor prin care a trecut; elegantele ei botine sunt rupte, pline de apă, scriboase; de abia se mai țin în picioarele ei; încă o asemenea fugă și le va pierde.

Find-că a trecut pe lângă garduri spinoase, fără să bage de seamă, ghâtul obrazul, mânele și pumnii 'i sunt pline de sgârteturi; și ochii săi mari, arși și strălucitori, însuflețesc fața ei îngrozitoare, și îi dau înfașșurarea unei sëlba-jice.

Ți'e milă, ți-e groază de denea.

Dacă cine-va o va întâlni în această tristă stare, nu va muri oare de rușine?

Ar vrea să rălațosească pe un vre-o pădure cu cărările necunoscute, care ar ocroti-o cu umbrele și misterul său.

Dar înaintea' ei nu se vede de cât câmpul gol. Lipsite de găduri, de cugetări, se pune iar pe drum cu pași mari de neșunie.

Dimineața fiind frumoasă, băiașii vor fi numeroși pe mari, nu vrea să fie văzută de acei cari ar recunoaște-o, nu e în stare să înfrunte surprinderea, zimbetul, șoptirile lor.

De aceea, se depărtează de la mal, și apucă prin jurin, ocolind cărările, și iață că după un ceas de umbrel, atunci când soarele arăsărit și paserile cântă, se trezește nu departe de suburbia Arșului. Înghemuită în dosul unui gard. Să uita la casa lui Holgan, care i apare între frunze și flori, asemenea cu un cuib frumușel ce adăpostește o fericiere, care se ascunde de ochii lumii. Privește fix la acel locaș înverzit, încercând a ghici ce se petrece acolo. Acolo o așteaptă bărbatul ei cu mânele roșite încă de sângele lui Gilbert. Ea știe cât e de răbdător; o va aștepta până a eși, până ce se va întoarce. Acolo are să se deștepte în curând berba de a carei sărutare, de a căru zimbet Holgan singur să se bucura de acum. Nici o dată acea casă nu l'aparut alături de frumoasă, atât de

liniștită. Iar fi fost așa de ușor să trăiască în ea fericită. A l dacă ar putea acum să steargă cu o trăsătură ultimii ani a vieții sale; și să le reînceapă l Cât de dulce ar trăi lângă Holgan, în pace, iubită și respectată.

Ea s'e furișă, încovăindu-se, de a lungul gardului, ca să vadă mai bine.

În dosul casei se află grădina mare cu zaplaz și cu o poartă ce se deschide spre câmpie. Să uita până în fundul grădinei, până la peronul pe care Holgan fumează seara, ascultând marea. Doi câini de munte, voinici ca niște lei se joc prin alee, sărind unul asupra altuia. Sunt câinii ei, cari o întovărășeau câte o dată și cari săltau atunci în jurul ei, când la dreapta, când la stânga ca niște copii veseli.

De o dată ei să lasă de jucat, ridic capul și încep să miroase în vânt; boarea dimineții le-au adus emanățiunii pe care ei le recunosc; au descoperit pe Catherina și se reped hămăind la gard ridicându-se în două labe și întinzând ghâtul. Ochii le sunt aprinși. Catherina vrea să fugă, dar e prea târziu. Câinii au văzut-o și la hămăiturile lor ușa se deschide și un om Holgan, apare pe peron, Catherina geme de spaimă.

Stă lipită de pământ, nu poate să se mai miște. Nu mai vede nici copaci, nici câmpia, nici grădina, nici casa. Nu vede alt nimic de cât pe Holgan.

E îmbrăcat ca și noaptea trecută, cu costumul său de pescar.

De sigur are ceva sub vesta sa, un pistol sau un pumnar, și va omorâ-o, îndată, unde va găsi-o.

S'o omoare, dar iute!

Ei coboară dupe peron și apucă prin aleele grădinei. Dintr'un semn, îndepărtează pe câini; deschide poarta grădinei și se află în câmp. Tot e pus-tiū împrejurul lui, la lumina vie a soarelui. Nu vede nimic de cât o nălucă prăpădită, palidă, o ființă strânsă de ghât de groază: femeia lui.

Înaintează, cu ochii plecați. Nimeni n'ar fi putut spune cea ce suferea. Apucă mâna Catherinei și o ia cu sine.

— Vino, zice el, să nu te vadă nimeni!

Ea merge ca într'un vis. Nu resistă, s'a sfârșit. E gata de sacrificiū. Are să moară.

D-zeu să primească sufletul său și să o ierte. Cum această casă, atât de veselă și de drăgălașă, putea să ascundă așa cumplită dramă! Poate curge sângele printre aceste flori și mestecca mirosul său cel sarbed și urcios cu parfumurile delicate ale rozelor, ale iasomiei, a garoșilor și a crinilor?

Holgan împinge ușa și intră, tirind-o într'una. Câinii cei mari miroase răchia stăpâni. De departe, o recunoscuse. De aproape n'o mai recunosc. În fine, a ajuns la densa, în odaia sa cu jaluzele închise, unde soarele nu mai pătrunde și nimeni nu e văzut'o, afară de Holgan.

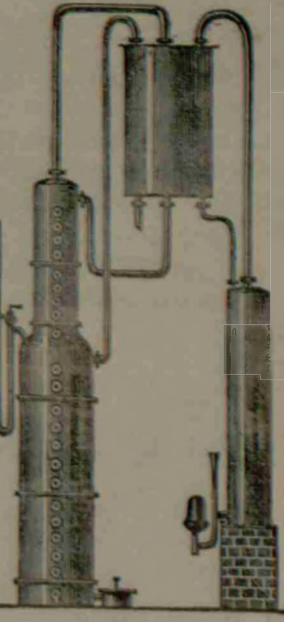
El se în țigărit și o privește tăcut.

(Va urma)

MORI
FABRICI DE SPIRT
APARATE DE COGNAC
SI DE
TZUCA TARE (SLIBOVITZA)

Pietre de Moara, curele si tote uneltele si accesorii pentru exploatarea Fabricelor. Pretzu corent si catalogu se trimite la cerere franco.

ALBERT BAUER
INGINER SPECIAL
București, Strada Colței No. 49

FARA PERICOL

LUMINA PLACUTA

Cu onoare vi s-a face cunoscut onor. P. T. public că am primit un mare deposit de petrol din Caucas Rusia în tinichele de la Casa d'import E. DINERMAN Galatz și Batum și le ofer cu un preț foarte moderat trimise franco la domiciliu după cerere prin Carte Posta à la adresa de mai jos.

Asamezea ofer cu un preț foarte scăzut Petrolu Regal din prima fabrică I. Niculescu, Bazar Ploesti, cu litru.

Cu stimă
A. GOLDBLATT
36 Str. Salcator 26

FARA PERICOL

CONSTANTIN COMANEANU
Doctor in Medicina de la Facul. din Paris

Dăm consultații în toate zilele de la orele 10—12 a. m. și la 2—4. S. r. Sculpierei No. 15. — Pentru șaraci gratuit.

LA ORASUL VIENA

A LA VILLE DE VIENNE vis-a-vis de Lib. Socec

Recomandam onorabilei noastre clientele pentru lefinatate și soliditate următoarele nouați:

Rufarie pentru Doamne și Domni.
Pete de masa, servete și prosopale de pânza.
Olanda veritabil. de Belgia și Rumburg.
Madapolam frantuzesc de toate calitatile și lațimile.
Batiste de olanda și de lino albe și colorate.
Ciorapi de Dame și Domni de Fil d'Ecosee, de bumbac, de lina și de matase.

Planele, camasi și ismene de lina după sistemul profesorului Dr. G. Jaeger.
Guleri și mansete de olanda ultimii fason.
Mare asortiment de cravate ultimii fason.
Corsete frantuzesti cu balene veritabile.
Trousouri complete pentru fidantat.
Layette și Trousouri pentru copii.
Trousouri pentru pensionate, oteluri și restauranțuri.

Avem onoare a înforma pe clientela noastra ca a aparut CATALOGUL NOSTRU ILLUSTRAT SI VA FI TRIMIS OBI-CUI VA FACE CERERE.

LA ORASUL VIENA
CALEA VICTORIEI, PALATUL «DACIA-ROMANIA»
vis-à-vis de libraria Socec

„STELLA“
Sapunerie si Parfumerie, Bucuresti
recomandă specialitate!

DE SAPUN DE RUFÉ SI SAPUN DE TOALETA etc.

DEPOU CENTRAL SI BIUROU:
Calea Victoriei, No. 66, vis-a-vis de Palatul Regal.

NUMAI 10 LEI

Cel mai frumos cadou de SERBATORI in amintirea celor morti

PORTRETE IN MĂRIME NATURALĂ

Se ofecbează foarte exact după fotografi trimisă. Executarea în cel mult 10—14 zile.
Fotografia rămâne neatinsă.
Ase mănare fidelă se garantează.
La trimeterea fotografiei trebuie alăturat și costul.

Atelier artistic premiat
Siegfried Bodascher
11. Grosse Pfarrgasse 6
WIEN

ATELIER MECANIC
P. KEILHAUER
No. 59. — Strada Isvoru, — No. 59

Recomand atelierul meu cu Pompe de toate sistemele, Fântâni d'aplique și Horne fontani, Canale (robinete) de tot felul Tuburi de fer, tucini și plumb.

Tuburi speciale pentru latrino și scurgeri cu accesorii, aghoaburi de coborire inodore, capace de hasnal etc.

MARE DEPOSIT DE FONTA ORNAMENTALA
Vase, soclari, abasuri banel de gradina, grilaje de Ingradit morminte, pilasturi, Tuburi pentru sondaje și candelabri.

TUBURI, INSTALATIUNI COMPLETE DE BAI CONDUCTE DE RPA
(151)

CIMENT PORTLAND

SOCIETATE ANONIMA DE CIMENTURI FRANCEZE SI DE PORTLAND DE LA BOULOGNE-SUR-MER (FRANCIA)
Capital 22.000.000 franci

Mărci: DEMARIE, LONQUÉTY et Comp. și E. FANCHON et Comp.

PRODUCTIONE ANUALA CONSTATATA OFICIAL: 120.000.000 kg

Furnisori ai GUVERNULUI FRANCEZ de la 1849

Recompense la expositiile internationale	Principalele lucrari executate cu produsele societati
1855 Paris.—Prima medalie.	Lucrari de Cherbour. 15.000
1867 Paris.—Medalie de aur (unică pentru Ciment).	Derivatiune la Dhuyt și la Vaune. . . 40.000
1873 Viena.—Două medalii prime de progres, Decorați, ordinului Franz-Josef.	Portu de la Havre. 35.000
1876 Filadelfia.—Prima Medalie de aur, Crucea Legiuni pe onoare.	Porturile de la Rouen și Fécamp. . . 10.000
1883 Amsterdam. Dipl. de onoare.	Expoziti univ. 1876 și 1878, Noua Opera, Trocadero Hotel Dieu. . . 35.000
1885 Anvers. — Dipl. de on.	Rada de la St.-Jean-de Luz. . . 12.000
	Portu de la Dunkeque 8.000
	Portu de la St.-Nazaire 6.000
	Portu de la Sables. 7.000
	Portu de la Boulogne (in lucrare). . . 30.000
	Portu de la Dieppe. 25.000
	Portu de la St.-Valery 6.000
	Portu de la Calais (in lucrare). . . 50.000
	Portu de la Loixoes (Porto) Portugalia (in lucrare). . . 40.000
	Ec uzelle ours, Senoi 15.000
	Pod. pe Sena la Paris 12.000
	Tunelul de la Braye (in lucrare). . . 18.000
	Aducerea apelor de la Budos Bourdeaux (in lucrare). . . 10.000
	Pav. de loma la Paris 15.000
	Lucrari de fortificatiuni militare. . . 45.000
	Saigon (Cochinchina) 25.000
	Canalu de Panama (in lucrare) . . . 5.000

O colectie de certificate privitoare la aceste furnituri este la dispozitia publicului la reprezentantii si depositarii nostri pentru Romania D. E. M. ROSENTHAL la Bucuresti, Strada Sf. Vineri No. 47.—Asamenea si corticatul de incercare facuta cu acest ciment de catre serviciul tehnic al onor. Primarie din Bucuresti, prin care se constata o rezistenta la tractiune de 40 de kilo de centimetru patrat, densitate de 1730 și o proportiune de 6 la suta parte granulosa.

Deposit in Braila la d-nu H. O. Behrmann.

A SOSIT LA CAFENEAUA „UNION“ CELEBRA BERE DE MUNICH

INSTITUTUL MEDICAL BUCURESTI
6.—STRADA VESTEI.—6

Secția medicală
1. Hydroterapia — 2. Electrizare — 3. Inthopodie — 4. Gimnastică medicală — 5. Orhalgi — 6. Masajul sistematic — 7. Serviciul domiciliu — 8. Consultații medicale.

Secția higienică
1. Bae abur . . . 2.50
1. Bae de putină cu și fără duze . . . 2.—
medicamente . . . 1.—
1. duze rece sistematică cu basin . . . 1.—

BAI DE ABUR SI DE PUTINA
Notă 1. Băile de abur sunt deschise în toate zilele de la 7 ore dimineața până la 7 ore seara. — 2. Pentru dame însă băile de abur, o dată pe săptămână Vineri de la 7 ore dimineața până la 2 post-meridiane.
Prețurile la secția medicală conform prospectului.
Directiunea

FRIMA FABRICA ROMANA DE KIFIR - KUMIS

O băutura făcută din lapte, care se întrebunțează cu mare succes în Rusia, Anglia, Austria și Elveția. În contra bolilor de piept mai cu seamă, în contra cileei. La O-dea și lângă Samara pe râul Volga, sunt stabilimente speciale unde din bolnavi se vindecă prin KIFIR-KUMIS. Probele terapeutice facute cu acest lichid de consistență Europei au dovedit că KIFIR-KUMIS este un excelent medicament pentru tratarea bronchitelor cronice Diarhee, Catarr de stomac acut și cronic Catarr la întregului canal digestiv, Anemie, Scorbut, Scrofuloara, Tuberculoza hemoroidă, și fiind mijlocul cel mai excelent și nutritiv, are proprietăți recortoare, combate insomnia, stimulează energia inimii și a centrilor nervali scada secrețiunile canalului digestiv, reduce pofta de mâncare și îngreșe cu siguranță asimilându-se foarte ușor, și se întrebunțează pentru lapta și copilor slabi care nu primesc lapte de vacă. La noi în Bucuresti, mulțumita inițiativa d-lui Lescaionoff renumitul fabricant din Rusia s'a înființat un stabiliment de KIFIR-KUMIS pe care îl recomandăm publicului. Calitatea Kifirului facut de casa Lekianoff este analizat de d. Dr. Bernard directorul laboratorului clinic din Capitala, pe baza caruia d. Lukianoff a primit autorizația de fabricare din partea consiliului sanitar superior. În timp așa de scurt casa Lukianoff se bucura asta-zile de clientela foarte întinsa, care din zi în zi se convinge că KIFIR-KUMIS este cel mai puternic inamic al slabirii precum zice și celebrul Dr. Uexo.

Depozitul general actualmente se afla în Calea Griviței No. 140, unde se primesc abonamente, iar din provincie se pot face abonamente prin mandat postal.

De la Sf. Dumitru fermase, va muta la sose, lângă rondul al II-lea unde a fost gradina Jarden des fleurs și comptoirul va fi Calea Victoriei 108.

Prețul abonamentului
Loco inapoiind sticlele.—100 sticle 85 lei.—50 sticle 45 lei.—25 sticle 23 lei, 50 bani. — Pentru belnavi neavali, preturile vor fi scazute. — în provincie 100 sticle 100 lei, — 50 sticle 60 lei, — 25 sticle 30 lei. — Ambalajul este pe comptul fabricantului.

MULTUMIRE
Sunt 18 ani de când patimesc de boala hronica, pe care medicii o numesc catar la ficat, bronșit, iar unul a numit-o pe Romanic-leoneles. Când nu pocu scoate flegma, mi se opreste resulfarea și me oprinde o slabiciune. În cât nu pocu face un pas. Doctorul, care mi-a usurat durerile, m'a sfădit se beau Kifir-Kumis. De la 20 Septembrie trecut beau acest lapte. Folosul ce simi este: ca slabiciunea s'a înputinat, în cât umblu fără ca înseul se me poprească; flegma iese mai lesne și prin'taceasta și durerile s'au micorast.

S'atueasc pe toți cari patimesc de boala mea, și mai cu seamă pe cel, de anii mei 80, se se foloseasca de laptele Kifir-Kumis; iar pe domnia-voastră, Domnule Lukianoff, ve rog se primiti încredințarea recunoștinței mele.
I. DABJA.
(170)

DE VĒNZARE

La 15 Noembrie orele 11 se va vinde prin licitațiune publică înaintea tribunalului de Notariat casele din Strada Cometu No. 3, a le repozatei Aneta Titeanu.

DR E. CLEMENT
S'a mutat strada Model No. 2

O MOARA DE VĒNZARE SAU DE INCAIRIAT
în Târgoviște instalată cu toate accesoriile pentru fabricațiune de griș și de făină.

Asameenea e de vînzare tot în acest oraș o casă nouă, solid construită cu 2 Etajuri, conținând 18 încăperi, coridoare, comodități, pivniță mare bolțită etc.

Doritorii a se adresa proprietarul
IOSIF KULE
în Târgoviște.

PRIMUL ATELIER DE TĒPLARIE
S. EMANUEL
No. 1, Str. Luterana, No. 1 colțul Stirbey-Voda

Efectuiază ori-ce mobilă sculptată și nesculptată pentru Saloane, ca-mere de culcare biurouri etc.

SPECIALITATE DE LAMPEURI
Deposit de mobile cu prețuri excepționale.
Comandele se efectuează prompt după modele.

M. SCHWARTZ OPTIC
STRADA CAROL I No. 21

Ochelari cu sticlele cele mai fine, fabricați după indicațiunile medicilor oculiști.

Conserve de toate nuanțele pentru inducirea luminii, asemenea și tot felul de Barometre, Termometre și grade medicale. Diferite mesuri metrice etc. cu prețuri foarte moderate.

„PREȚURI FOARTE REDUSE“

Singura fabrica autorizată de inventatorul d-nul Prof. Meidinger pentru

SOBE MEIDINGER
H. Heim, Viena, L.,
Karnthnerstrasse 40 — 42
Patentă imp. reg. de la 1884

SINGURA
Sucursala generala în Bucuresti
Strada Lipsicani No. 96
lângă Banca României

Sobele acestei fabrici sunt premiate en cele dintâiu premiuri: Viena 1873, Kassel 1877, Paris 1877, Seebahna 1877, Viena 1878, Tepilitz 1878, Viena 1880, Eger 1884 și Triest 1884.

Aceste sobe sunt întrebunțate în Bucuresti în mai mult de 2000 case particulare, de asemenea mai în toate consulatele, în laboratorii Academiei, grădina de copii, Societatea de gimnastică, Institutul Heliade, gara Filaret, Monetaria Statului, Compania de Gaz, Camera Deputaților, Mitropolia, Banca Naționala, Banca României; sobele mele mai sunt întrebunțate la Craiova, Școala de Artilerie, Spitalul central și Grand Hôtel; în Iași, Hotel Trajan (35 sobe) în școala milițară și casarma.

Prețurile acestor sobe este așa de mare în cât se găsesc pretutindeni imitațiuni.

Prevenim deci pe onor. Pușlic se se ferosească de schimbarca fabricațiunii noastre durabile și exacte de imitațiuni de tot felul, de recomandate ca sobe Meidinger, construcțiune ameliorată sau Sistem.

Nu mai acele care pe interiorul uselor este turnata marca noastră, sunt adeveratele noastre fabricate.

Prospecte cu prețuri reduse gratis și franco.

EREZII L. LEMAITRE SUCCESORII

TURNATORIE DE FER SI ALAMA - ATELIER MECANIC
BUCURESTI, — CALEA VACARESTI 251, — BUCURESTI

Se însărcinează cu construcțiunea de turbine și mori cu prețuri mai reduse de cât acele din Viena și Pesta.

PREȚUL
Unel mori cu 1 piatră de 36 lei 1900, cu 1 piatră de 46 lei 2100, cu 2 pietre 36 lei 3600, cu 2 pietre 42 lei 3800.

Executează repede ori-care lucru de turnătorie sau mecanică; precum; olane simple și ornate.

Mare asortiment de mobile pentru grădini, armamente pentru grajduri și teasuri de vin etc.

Mare deposit de fer, raiuri pentru vagonete décauville, țeve de tuci. Mare asortiment de pietre de moara. La Ferté-sous-Jouars. 111

REGIMUL DE LANA
AL
PROFESORULUI DOCTOR JAEGER

Recunoscut ca cel mai excelent

MEDALIAȚ ACUM IN URMA, DE JURUL MEDICAL DIN LONDRA CU

MEDALIE DE AUR

Sub-semnații având numai noi singuri dreptul de a fabrica vestimintele de lână ce se poartă pe dedesupt vestiminte zise Normale, precum și cuvertiriile de paturi în lână curată de Cămilă, garanțând contra răcelei și a reumatismului.

Delarăm că nu recunoaștem ca veritabile de cât flanelele ce se găsesc în magazinul

AUX
QUATRE SAISONS

71, CALEA VICTORIEI 72 VIS-A-VIS DE PALATUL REGAL

DR JAEGER **W. BENDER'S Soehne STUTTGART.**